

Varbergs kommun

ks@varberg.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Göthrik skola F-6 och fritidshem
i Varbergs kommun

Tillsyn i Göthrik skola F-6 och fritidshem

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Varbergs kommun under hösten 2016. *Göthrik skola F-6 och fritidshem* besöktes av Skolinspektionen den 26-27 oktober 2016. Detta beslut avser utbildningen i grundskolan.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat årskurs 3

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik över resultat i grundskolan som visar andelen elever som nått kunskapskraven i de ämnen i årskurs 3 där det finns kunskapskrav. Någon motsvarande sammanställning av elevernas måluppfyllelse har inte redovisats av skolenheten.

Av Skolverkets nationella statistik framgår att 95 procent av eleverna uppnådde kravnivån på samtliga delprov i de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2014/15, i såväl ämnet matematik som i ämnet svenska. Av statistiken framgår även att det var 95 procent av eleverna på skolenheten som deltog i de nationella ämnesproven.

Kunskapsresultat årskurs 6

Skolverkets nationella statistik för läsåret 2015/16 visar att näst intill alla elever uppnådde minst betyget E i samtliga ämnen utom i ämnet matematik, där 87 procent av eleverna uppnådde minst betyget E. Andelen elever som uppnådde minst betyget E i ämnet matematik varierar mellan flickor och pojkar. Andelen pojkar som uppnådde minst betyget E var 83 procent medan näst intill alla flickor uppnådde minst betyget E.

Enligt den nationella statistiken varierade den genomsnittliga betygspoängen för eleverna i årskurs 6 läsåret 2015/16 mellan 11,2 i ämnet teknik och 14,8 i ämnet musik. I sju av elva ämnen hade flickorna en högre genomsnittligt betygspoäng än pojkarna (blockbetyg sattes i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen). Pojkarna hade en högre genomsnittlig betygspoäng än flickorna i ämnet engelska, i ämnet idrott och hälsa, i naturorienterande ämnen samt i ämnet teknik.

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens skolenkät som genomfördes våren 2016 med elever i årskurs 5 (svarsfrekvens 88 procent), svarade 88 procent av eleverna att påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" stämmer helt och hållet eller ganska

Beslut

2016-12-02

3 (19)

Dnr 43 - 2016:4636

bra. På påståendet "Jag har studiero på lektionerna" svarade 94 procent av eleverna att det stämmer helt och hållet eller ganska bra.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2017-03-31
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-03-31
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2017-03-31

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Utifrån det som framkommit i Skolinspektionens tillsyn får eleverna till stor del en utbildning som uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar dock att det på skolan inte finns ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete. Rektorn och lärare arbetar inte kontinuerligt med att följa upp sina resultat och utifrån det identifiera vad som behöver utvecklas. Att skolan systematiskt och kontinuerligt följer upp och utvecklar utbildningen är en grund för att se till att utbildningen uppfyller de krav som finns och att eleverna når målen för utbildningen. Det är av vikt att alla, såväl personal som elever, medverkar i ett sådant arbete.

Tillsynen visar även att rektorn behöver vidta åtgärder för att försäkra sig om att skolan känner till vilka behov av särskilt stöd elever har och att elever också får ett sådant stöd i den omfattning och på det sätt de behöver. Elevhälsan är en viktig del i ett sådant arbete. Tillsynen visar även att elevhälsan behöver arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande som en samlad resurs där alla professioner ingår så att de utifrån sina olika kompetenser kan bidra med olika perspektiv i arbetet.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun att senast den 31 mars 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Varbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevens hela behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, när det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att eleven, oavsett ämne, ges sådant stöd i den omfattning som den enskilde eleven behöver, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till bedömning av brist

Elevens behov av särskilt stöd utreds inte skyndsamt

Skolinspektionen bedömer att elevens hela behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Även om vissa elevens behov av särskilt stöd till viss del utreds finns det exempel på att elevens behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Det finns exempel på att lärare inte har anmält till rektorn när det befaras att en elev inte kommer nå kunskapskraven trots att extra anpassningar har getts och på att lärare efter en sådan anmälan fått vänta i över två månader utan att ärendet har återkopplats och elevens behov av särskilt stöd därmed utreds. Vidare har de utredningar som har gjorts på skolan främst fokuserats på elevernas behov inom läsning och skrivning medan utredningar av elevernas övriga behov inte har gjorts. Sammantaget medför detta att Skolinspektionen bedömer att utredningar av elevens behov av särskilt stöd inte kan anses ske skyndsamt. Om elevernas behov inte utreds skyndsamt finns det en risk för att eleverna inte ges ett sådant stöd som de kan vara i behov av för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt

utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Lärare säger i intervju att de gör en anmälan till rektorn när extra anpassningar inte är tillräckligt för att stötta eleven så att eleven kan nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Inför en sådan anmälan gör lärarna en enkel pedagogisk utredning. Lärarna uppger vidare att de inte har fått någon återkoppling på de anmälningar som de gjort. Lärare för elever i de äldre årskurserna ger exempel på att de har gjort två sådana anmälningar i augusti och att de vid tiden för tillsynsbesöket i slutet av oktober ännu inte fått någon återkoppling. Även lärare för elever i yngre åldrar ger exempel på att de gjort en anmälan om behov av särskilt stöd för en elev men att de inte fått någon återkoppling på denna. Lärare uppger att de tycker att de nu borde ha fått återkoppling från rektorn eller den som ska återkoppla till läraren när de lämnat in en anmälan i augusti. Lärarna uppger att utredningarna utifrån detta inte sker skyndsamt. De uppger vidare att de inte vet hur processen för särskilt stöd ser ut nu eftersom specialpedagogen på skolan har varit sjukskriven. Någon av lärarna tillägger att eftersom specialpedagogens kompetens saknas är det ingen idé att anmäla. En lärare uppger att hen istället startat en egen utredning för att komma vidare med en elev. Lärarna uppger vidare att det går "trögt" med utredningar av elever och att det är en resursbrist eftersom specialpedagogen varit sjukskriven. Lärarna säger att det dock inte är specialpedagogens "fel" att inte fler elever är utredda utan att specialpedagogen gör ett fantastiskt arbete när möjligheten finns. Lärarna uppger att specialpedagogen arbetar 7,5 timmar i veckan på skolan.

Elevhälsans representanter säger i intervju att deras uppfattning är att lärare anmäler när extra anpassningar inte är tillräckliga och att de får in sådana anmälningar. De uppger vidare att det är flera lärare som har kunskap om eleven och att det alltid är någon av dessa lärare som anmäler. När Skolinspektionen berättar att det i intervju med lärare framkommit att lärare avvaktar med att anmäla elever som kan vara i behov av särskilt stöd för att de upplever att de inte får någon återkoppling på sina ärenden, svarar rektorn, att det säkert kan vara så att vissa lärare avvaktar med att göra anmälningar om extra anpassningar inte räcker. Rektorn uppger att det på skolan finns elever som har behov men att dessa inte har diskuterats på elevhälsoteamet för att de inom elevhälsan bedömt att vissa delar i arbetet är arbetslagens ansvar. Rektorn uppger vidare att det kan vara så att lärarna inte har presenterat en pedagogisk kartläggning för elevhälsan och att elevhälsan därmed inte heller kan bedöma eventuella behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen tar under tillsynen del av de åtgärdsprogram som finns på skolenheten. I ett antal av åtgärdsprogrammen finns det specificerat att ytterligare kartläggning behöver göras av elevens behov av särskilt stöd i matematik. På Skolinspektionen fråga om vad detta innebär, svarar elevhälsans representanter i intervju, att de ofta har en bild av elevens situation ur ett helhetsperspektiv men att grunden för att upprätta ett åtgärdsprogram har varit svårigheter med att stödja eleven i läs- och skrivarbetet. Det kan i arbetet med detta framkomma ett behov av att stärka eleven inom flera områden också och då görs ytterligare kartläggningar, inom exempelvis matematik. Rektorn uppger i intervju att han tror att formuleringen ibland är ett uttryck för att kompetensen att utreda inom matematik inte finns på skolan men tillägger att det finns material som kan användas för utredningar inom matematik. På Skolinspektionens fråga om det kan innebära att skolan endast till viss del utrett elevens behov av särskilt stöd, eftersom det står att ytterligare kartläggning behöver ske, svarar rektorn att det i några fall kan vara så. De har kanske gjort en bedömning av att elevens behov av särskilt stöd ligger inom läs- och skrivområdet men att behov i andra områden framkommer under utredningen. I en komplettering till Skolinspektionen efter tillsynsbesöket (2016-11-22) framgår att det inte har genomförts någon sådan kartläggning av dessa elever sedan åtgärdsprogrammet upprättats. Rektorn uppger att det är en "olycklig formulering" som syftar till att svårigheter inom "läs- och skriv" också kan få effekter inom matematikämnet. Rektorn uppger vidare att de utvärderar alla åtgärdsprogram på skolan under mitten av november och om nya åtgärdsprogram ska upprättas så kommer de att se över sina formuleringar.

Rektorn beskriver att även om specialpedagog inte har funnits på skolan så har det inte direkt gett några konsekvenser för att utredningar ska göras. Detta eftersom specialläraren har gjort utredningar inom läs- och skrivområdet och till viss del i matematik. Rektorn tillägger att specialpedagogens uppdrag dock omfattar tre skolor och att det är för mycket för att specialpedagogen ska hinna med. Det behövs mer tid, även om speciallärare, och ibland andra lärare, kan hjälpa till med utredningar. Elevhälsans representanter uppger att en utredning av en elevs behov av särskilt stöd kan ta upp till 6-8 veckor men att de under tiden utredningen pågår fortsätter med extra anpassningar. Det finns dock vissa utredningar som kan gå fortare. Elevhälsans representanter säger vidare att det under hösten, inte har beslutats om någon ny utredning.

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleven behöver det

Skolinspektionen bedömer att elever i behov av särskilt stöd inte får stöd på det sätt och i den omfattning som de behöver för att ha möjlighet att nå de

kunskapskrav som minst ska uppnås. De möjligheter som finns att ge särskilt stöd i alla ämnen och i den omfattning eleven behöver är begränsade på skolenheten. Eleven får därmed inte det särskilda stöd eleven behöver för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och de krav som finns i skollagen uppfylls därmed inte.

I skollagen anges att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt läroplanen har rektorn inom givna ramar ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

Rektorn säger i intervju att de till stor del kan tillgodose elevernas behov av särskilt stöd. Rektorn uppger dock att de elever som har behov av särskilt stöd får stöd men att de kanske inte får det i den utsträckning/omfattning som de skulle vara i behov av. Rektorn beskriver att de nu har många elever i behov av särskilt stöd och att de därför behöver mer resurser och omfördela de resurser de har för att tillgodose behoven. Enligt rektorn är inriktningen på särskilt stöd i huvudsak att det ges i svenska, engelska och matematik. Rektorn tillägger att de kan ge ett vidare stöd för eleverna som ingår i den så kallade flexverksamheten. Elevhälsans representanter förklarar i intervju att flexverksamheten är en flexibel grupp som har personal med utbildning inom området autism och med tillgång till en lokal som är anpassad efter elevernas behov genom att vara avskalad, ljus och lugn. Flexverksamheten är, enligt elevhälsans representanter, till största delen till för elever med autism.

I intervju med elevhälsans representanter framkommer att elever har möjlighet att få särskilt stöd inom "läs och skriv" med hjälp av specialläraren och att särskilt stöd kan ges inom matematik i flexverksamheten som finns på skolan. De säger vidare att det dock inte alltid blir ett stöd som tillgodoser elevens hela behov. Enligt elevhälsans representanter gäller detta framförallt de elever som är i behov av en lugnare studiemiljö, exempelvis elever med neuropsykiatriska diagnoser och elever med koncentrationsproblematik. Eleverna är utredda och elevhälsans representanter säger att de ser behoven men att resurser saknas för att ge eleverna det särskilda stödet. Vidare uppger de att specialläraren varit inne som en resurs för att ge särskilt stöd men att det finns elever som i ett större sammanhang och i andra ämnen, som inom exempelvis geografi, också är i behov av att få särskilt stöd under vissa perioder.

Motivering till föreläggande som ingripande

Varbergs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Varbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Varbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till elevhälsans samtliga kompetenser deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan arbetar inte som en samlad resurs i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för att stödja elevernas utveckling och lärande, främst då psykologen inte deltar i elevhälsans kontinuerliga arbete. Det finns visserligen ett visst förebyggande och hälsofrämjande arbete som genomförs av

någon av professionerna i elevhälsan men elevhälsan arbetar inte som en samlad resurs i att planera ett sådant arbete och samtliga professioners kompetens och perspektiv finns därmed inte med i det arbete som görs.

Av skollagen framgår att det för eleverna i förskoleklass och grundskola ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena till skollagen anges bland annat att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv. Det innebär att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. De mer generellt inriktade uppgifterna där elevhälsans medverkan är viktig, till skillnad från det individuellt inriktade arbetet, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (prop. 2009/10:165, s. 276-277 och 656-657).

I intervju med elevhälsans representanter framkommer att de på skolan har en ny psykolog från och med hösten 2016. Elevhälsans representanter uppger att psykologen kommer att arbeta en dag per vecka på skolan men att det inte är den dag som elevhälsan har möten. Representanterna uppger att detta ska diskuteras vidare för att se om psykologen kan medverka i elevhälsans kontinuerliga arbete. Även rektorn uppger i intervju att de tidigare inte hade tillgång till någon psykolog på skolan men att de nu har en psykolog som arbetar en dag i veckan på skolan och övrig tid på andra skolor i kommunen. Enligt rektorn har psykologen handledning med personal på skolan och gör utredningar. Rektorn tillägger att psykologen på grund av logistiska svårigheter inte deltar på elevhälsans möte och i det arbete som bedrivs i elevhälsan. Rektorn säger att de i rektorsgruppen (det vill säga rektorerna för de skolenheter som delar på psykologresursen) behöver diskutera hur de ska organisera arbetet för att skapa utrymme för psykologen att delta i elevhälsans arbete på skolan. Rektorn säger att det dock finns en flexibilitet och att de kan styra om planeringen om behov uppstår på någon av skolorna.

Rektorn säger i intervju att de pratar i det elevhälsoteam som finns på skolan om hur de ska gå vidare med elevhälsans arbete. På Skolinspektionens fråga

om hur elevhälsan arbetar med det förebyggande och hälsofrämjande uppdraget ger rektorn exempel på att specialpedagogen haft handledande uppdrag och arbetat med att skapa en trygg miljö för eleverna, att skolsköterska följer upp elever vad gäller sociala frågor som frånvaro och att kuratorn arbetar med trygghet och värdegrundsfrågor i samverkan med lärare. Rektorn tillägger att de arbetar mot elev- och lärargrupper för att skapa trygghet på skolan. Enligt rektorn kan det ibland bli "brandkårsutryckningar" men de har, enligt rektorn, försökt att stävja att det blir för mycket individperspektiv. Elevhälsans representanter ger i intervju olika exempel på hur de olika kompetenserna i elevhälsan arbetar med förebyggande och hälsofrämjande insatser, exempelvis att specialläraren screenar alla elever i läsning och att kuratorn har arbetat med gruppstärkande övningar och värderingsövningar. Elevhälsans representanter uppger att de har sett ett behov av ökad struktur i sitt arbete och att detta har utmynnats i ett arbete med en elevhälsoplan och ett årshjul. De uppger vidare att grunden för deras förebyggande och hälsofrämjande arbete är gjord men att de behöver en större förankring med arbetslagen i detta arbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Varbergs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Varbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Varbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och

dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av arbetet med trygghet och studiero inom skolenheten. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen.
- Det som framkommer vid uppföljningen ska analyseras. Utifrån analysen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder.
- Rektorn ska också planera för och se till att utvecklingsåtgärderna genomförs.
- Rektorn ska se till att dokumentera uppföljning, analys, beslut om utvecklingsåtgärder och planering för genomförandet av dessa åtgärder.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det inte finns ett systematiska kvalitetsarbete som uppfyller skollagens krav på skolenheten. Bedömningen görs mot bakgrund av följande. På skolenheten genomförs inte systematiskt och kontinuerligt en planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. På skolenheten saknas en uppföljning av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen där det finns kunskapskrav, exempelvis görs ingen uppföljning i de ämnen där det finns kunskapskrav i årskurs 3. Rektorn kan därmed inte heller fatta beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån en analys av resultat för hela utbildningen. Beslut om utvecklingsåtgärder har inte heller fattats utifrån de resultat som har sammanställts för skolenheten. Därmed kan inte rektorn planera för och se till att några sådana utvecklingsåtgärder genomförs, så att utbildningen kan utvecklas i relation till de nationella målen. På skolenheten följs visserligen vissa kunskapsresultat och resultat av arbetet med trygghet och studiero upp. Den uppföljning och analys av skolenhetens resultat

som görs är dock inte personalen involverad i. Detta medför sammanfattningsvis att skolenheten inte kan sägas ha ett kvalitetsarbete som omfattar hela utbildningen och som genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever och därmed uppfyller skollagens krav.

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som innefattar att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvar för skolans resultat.

Skolinspektionen har under tillsynsbesöket bett om att ta del av de uppföljningar av elevernas kunskapsresultat som finns på skolenheten. De uppföljningar som Skolinspektionen fått ta del av är en uppföljning av elevers "läsflyt" i årskurs 2 år 2010-2016; en uppföljning av elevernas resultat från vårterminen 2016 på nationella ämnesprov och delprov i ämnena svenska och matematik i årskurs 3 och ämnena engelska, matematik och svenska i årskurs 6 samt terminsbetyg för vårterminen 2016 i årskurs 6 i de 11 ämnen som eleverna har fått betyg i (eleverna har fått blockbetyg i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen). Vidare har Skolinspektionen fått ta del av de enkäter som har genomförts med elever i årskurs 2 och 5 vilka exempelvis innehåller frågor om eleverna kan vara med och välja hur de ska arbeta i skolan och om läraren tar reda på vad eleven redan kan när eleven ska arbeta med något nytt.

Rektorn säger i intervju att de resultat som följs upp på skolenheten är resultaten på nationella prov men att de inte har tittat på måluppfyllelsen i alla årskurser och ämnen. Vidare säger rektorn att den sammanställning av resultat som finns är den sammanställning som Skolinspektionen fått ta del av. Vad gäller uppföljningen av trygghet och studiero har de på skolan, enligt rektorn, dels gjort enkäter i årskurs 2 och 5 samt intervjuat elever i alla klasser. Rektorn tillägger att han ännu inte har diskuterat dessa med personalen eftersom resultaten är så "färska" men ger exempel på att de har förstärkt tillsynen på rasterna. Enligt rektorn har det som rapporterats in till huvudmannen varit utifrån huvudmannens krav på analys och utvecklingsinsatser. Rektorn

berättar vidare att rektorerna i kommunen analyserar resultaten på respektive skola med kommunens kvalitetsutvecklare. Rektorn säger att han dock inte har fattat beslut om utvecklingsåtgärder utifrån en analys av kunskapsresultaten. Rektorn har sett ett utvecklingsbehov inom flera områden på skolenheten, såsom det systematiska kvalitetsarbetet, men har sedan han tillträdde hösten 2015 prioriterat att utveckla elevhälsoplanen som en viktig del för att skapa trygghet och studiero på skolan. Enligt rektorn behöver de på skolan skapa ett forum med lärarna för att diskutera skolans resultat och starta ett arbete för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, vilket de ännu inte har gjort.

Även lärarna säger i intervju att det inte finns något systematiskt arbete kring uppföljning av resultat som lärarna deltar i. Lärarna säger vidare att de inte har haft ett fungerande uppföljningsarbete på skolan de senaste åren och att rektorn inte efterfrågar resultat eller deltar i uppföljningar med lärarna. Några lärare säger att de på skolan kanske inte gör en övergripande uppföljning av kunskapsresultaten på skolenhetsnivå men att de har gjort det för årskurs 6 på arbetslagsmötena. Enligt lärarna har de dock inte diskuterat detta med rektorn utan reflekterat själva i arbetslaget. Lärarna säger att de tittat på betygen inom sina egna ämnen men att detta inte har lyfts vidare till rektorn.

Motivering till föreläggande som ingripande

Varbergs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Varbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta

arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Beslut

2016-12-02
17 (19)

Dnr 43 - 2016:4636

På Skolinspektionens vägnar

Fredrik Mattsson
Enhetschef

Ingrid Jerkeman
Föredragande/utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Göthrik skola F-6 och fritidshem

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Göthrik skola F-6 och fritidshem

Göthrik skola F-6 och fritidshem ligger i Grimeton, i Varbergs kommun. Detta beslut avser utbildningen i grundskolan. På skolenheten finns 231 elever i förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolenheten leds av en rektor. Lärarna är indelade i två arbetslag, ett arbetslag med lärare för förskoleklassen och årskurserna 1-3 samt ett arbetslag med lärarna för årskurserna 4-6. På skolenheten finns det 25 lärare. I årskurserna 4-6 tar skolenheten även emot elever som påbörjat sin utbildning i grundskolan vid två andra skolenheter i kommunen.